

ROZBROJ SVĚTŮ

V hospodu města Hirschberg zasílalo slunce za Pernštejnskou horu zapadající nízkými okny poslední papršek svůj a obráželo se o bledou tvář u okna stojícího jinocha pocestného. Byl to pěkně vzrostlý, as dvacitiletý jinoch, v černý, ač sprostý, přece čistý šat oblečený. Tmavé kaštanové vlasy a hustě zarostlá černá brada vyvýšovala bledost vpadlých lící tudy cestujícího cizince a snědosvětlé oko jeho s nevyslovnou touhou za zapadajícím sluncem hledělo. Jeho duch bloudil daleko po plamenné obloze, dále nežli bledá chodívá luna, dále nežli slunce zlatostkvoucí znamená cestu; tam, kde myriady hvězd u věčném souzvuku vkolo Síria krouží plamenného, tam bloudil duch jeho, hledaje svět Ideálů svých; hledaje hvězdu, kde přebývají rovnorození jeho, po jejichžto i jeho srdce toužilo stánu co po dávno opuštěné, proti vůli opuštěné, milované vlasti; – častokráte duch jeho se přiblížil k cíli tak toužebně hledanému; – již již vstoupiti chtěl v byt Ideálů svých, a vždy hlasný hovor zde shromážděných hostů i hlučné řinkání sklenic vyprázdňených plašilo dále světy oné a přikovalo ducha roz-touženého, přivábíc jej z daleké poutě, nanovo k pouhé, láskyprázdné zemi.

Právě nanovo zalétl svobodně duch jeho, již znovu viděl zdaleka hledaný ráj; v myrtových hájích procházely se stkvoucí postavy lehkým naň kývaje prstem, líbezný usměch hrál po tváři blažené, on – „U sta hromů!“ vtom zavznělo uprostřed světnice a silné řinknutí sklenice nasledovalo

hromonosná slova; uleknutý sebou trhl jinoch, vtom pak přikročil druh jeho a polou ousměšně, polou litostně i outrpně k němu pravil: „Co jest naplat, že se vždy vyde-
reš ze světa smyslného a toužíš po světě Ideálů, který ani
5 sám nevíš, kde se nachází, zdali jen v tobě neb mimo tebe;
– podkuď smyslové tvoji oučinkují, musíš v smyslném světě
žítí, neboť věčný jestiř rozbroj mezi světy, jak smyslů, tak
Ideálů i obrazotvornosti, a vždy ten vítězí, kterého oučin-
kováním žijeme. – Zamkni oči, a již velký díl ztratíš světa
10 smyslného; – pak bude lze tobě vznéstí se v Ideálů říši; –
může však také býti, že ne,“ doložil ousměšně, „že tou
mírou, kterou bude zacházeti svět smyslný, tou měrou za-
hasnou Ideálové tvoji.“ Nepromluviv, s opovržením na
mluvícího se ohledna kráčel jinoch ven v jarní večer, a jako
15 ohlas znělo v duchu jeho „znič smysly, a pak –“. Pokrčiv
ramenama, odcházal druhý do kouta světnice, kde dříve
seděl, smutně sám k sobě takto řka: „Lutobore, ty mnou
opovrhuješ, že ti chci víru odejmouti, která mne sama
opouští a již hledím ouzkostně udržeti; – však mně jest
20 nejbolestnější, an cítím, že tímto světem opovrhují, jiný
neočekávaje; aniž mně jest k utěše, že“ – s smíchem – „jsem
blázen, a dost!“ – a opět s nucenou veselostí hleděl po
světnici, v které to, jak náleží, strakatě vyhlíželo.